

There are no translations available.

Половінцева Анастасія Про що шумить Великий Луг

*Ой не шуми, луже,
зелений байраче...*
Козацька пісня

Із давніх-давен цю землю називають Великим Лугом - він увесь укритий травою смарагдового кольору, яка налита земними соками і сонячною силою. Сотні квіточок і травинок чарують тебе, зіграють ніжністю і теплом. Вони різнокольорові, як веселка, і випромінюють усілякі кольори: білосніжні, помаранчеві, жовтенькі, яскраво-сині, червоні, а до них звідусіль злітаються метелики, які граціозно й витончено ведуть свій химерний танок. Про щось шепочуться берізки, схилившись одна до одної. Їхню таємну розмову намагається підслухати красень тополь, а десь біля невеличкої річечки, схилившись до води, заплітають свої довгі коси розлогі верби.

Саме тут, серед цього безмежжя краси, під лагідними променями сонечка сиділа Оленка й перебирала квіти, щойно зібрані на лузі. На світлому обличчі дівчини, неначе терен, виблискували очі, а над ними тоненькою ниточкою вились чорні шовкові брови, щічки були схожі на червоні рожі, а уста, наче ягідки. Густе каштанове волосся, перев'язане стрічкою, м'яко спадало на плечі. Біла довга полотняна сорочка, прикрашена вузенькою барвистою вишивкою; блискуче намисто; плахта, яка легко збиралася у поясі та розширювалася донизу, нагадуючи кульбабки навесні, - усе це чарувало погляд. М'який жест рук дівчини передавав щирість і доброту в кожному русі. Вона плела весільний віночок, охайно та дбайливо складаючи у ньому квіти. Найкраще відчуття на світі, яке вона відчувала до свого коханого, надихало її співати. І дзвінкий дівочий голос чарівно стелився навкруги. Немов весняна квітка своїм п'янким ароматом, заповнювала красуня кожну клітину в серці коханого. І це відривало його від землі, підносило, надихало на різні відчайдушні вчинки...

Справжнім козаком, вірним товаришем, надійним другом був Микита. Уся його постать дихала козацькою звитягою, щирістю та сердечністю. Густі, як темний ліс, чорні брови нависали над очима, а орлиний ніс із горбинкою надавав йому виразу мужнього та сильного воїна. Досить простим та вільним, як і його характер, був одяг хлопця.

Сніжно-білу сорочку з каптаном доповнювали блакитні шаровари з саєти, прикрашені гаптованим золотими та срібними нитками шовковим блискучим поясом...

Велике кохання з'єднувало серця Оленки та Микити. Мріяли молоді, що все життя будуть разом, але весілля ніяк не могли справити: хлопець часто ходив у походи, бо лихі турки нападали на рідну землю, спустошуючи її, знищуючи все на своєму шляху. І поклявся Микита разом зі своїми побратимами, що знищить ворога і приїде переможцем до Оленки – і тоді вони поберуться.

Оленка плела свій весільний віночок, занурившись у чудові дівочі мрії. Час близився до обіду, ставало дедалі спекотніше, як раптом сонце зайшло за сірі хмари, повітря стало вологим і важким. Потемніло навкруги, піднявся пронизливий вітер. Краплі холодного дощу, немов каміння, швидко полетіли дотолу. Зникли метелики, а квіти, які ще недавно були такі привабливі, різнокольорові, втратили всі свої барви. Почорнів Великий Луг... За стіною дощу насувала біда... Мов жажливий гуркіт грому, на українську землю сунули татарські війська... І зрозуміла Оленка, що лихо страшне станеться з її народом, що закривається земля рідна. Потрібна була допомога, але ж коханий і його козаки на дальніх рубежах, і не знають вони про біду болючу.

У розпачі здійняла вона руки до неба, до сонця ясного, і, здається, разом із нею промовляла вся земля українська: «Сонце пресвяте! Сповісти захисників наших про біду страшну, не дай загинути роду козацькому!». Сльози дівчини змішалися з краплями холодного дощу, які кидав їй у вічі сердитий вітер. І звернулася Оленка до нього, до того, хто хутчий усіх на світі: «Вітре могучий і сильний, донеси вісточку Микиті й козакам, не дай загинути краю квітучому нашому!».

А дощ лив і лив, здавалося, що земля скоро щезне, перетворившись на велику бурхливу річку. Заголосила дівчина в розпучі: «О Дніпре-Славуто, ти омиваєш своїми чистими водами береги України, ти напуваєш мою землю життєдайними соками, допоможи роду нашому вберегтися від лиха, домчи своїми хвилями-гривами вісточку до коханого мого про безпеку криваву!».

І зникло сонце ясне, посіявши пітьму глибоку, і знявся гучний, холодний, моторошний вітер, пригинаючи дерева дотолу, до матінки-землі, і зануртував сивий Дніпро-Славуто, б'ючись хвилями могутніми об береги землі, і змішалось небо з землею.... Почули козаки, як промовляє до них земля рідна, прохаючи про допомогу. Та як дістатися домівки рідної

швидко й вчасно?

Але був Микита та його товариші не простими воїнами, а козаками-характерниками, тож й перетворилися вони на табун білогривих коней, що мчать скоріше вітру. Кинулися вони на допомогу, зацокотіли кінські копита в шаленій скачці, тільки гриви білосніжні вітер розвиває. А Україна-мати додає їм із кожним ривком усе більше й більше сили, наповнює їх завзяттям і могутністю.

І почалася кривава битва, битва за землю рідну, за народ український. Розбили чарівні коні військо вороже, але й самі загинули, бо сили були нерівні. Відчула матінка-земля, що втратила синів своїх відчайдушних, і заридала від розпуки, від горя материнського. І пішов дощ, який спочатку омив рани криваві на тілах загиблих, а згодом і поховав їх під водою, перетворивши білогривих захисників на великі кам'яні пороги. Так і з'явилась річка, яку згодом назвали Кам'янкою. Вода в ній блакитного кольору і кришталево-прозора, чиста, як серця тих, хто віддав своє життя за землю рідну. На її берегах росте травиця шовкова, ніжна й лагідна. Серед травички проглядають ніжні й запашні квіточки, зранку на їхніх віях лежать сльози-росинки, які протягом дня висушує турботливе сонечко.

Старі люди кажуть, що біля річки можна почути дівочий спів, мабуть, Оленчин. Лагідний він і ніжний, тільки крає серце і душу тому, хто його почує. І тоді хвилюється річка Кам'янка, міниться хвилями, б'ється тривожно в береги, на яких трава до землі припадає. Шумить Великий Луг, шумить...